

cere. Ne tamen in altū ô bone, sed fermè ad pubē usq; ingressus, paulo ultra solum fluctibus opertum, me quidē uno spectante. Quod si hoc non uis, tute igitur eas potiore uia ex ædibus eijcito, ac ne obolum quidem tibi facias reliquū, uidelicet largiens ijs, quicūq; opus habent, huic quinq; drachmas, illi minam, alij talentum. Porrò si qui erit philosophus, hunc æquum est duplam aut triplam ferre portionem: quanquā hoc quidem mihi non mea ipsius gratia postulo, sed quo amicis, si qui egebunt, donem: sat est si modo peram hanc largitione tua expleueris, ne duos quidem modios Aeginiticos capientem. Nam paucis contentum, modestumq; conuenit esse eum qui philosophatur, neq; quicq; ultra peram cogitare. **TIMON.** Equidem ista quæ dicis probo Thrasydes: ergo si uidetur, priusquàm peram expleam, age tibi caput opplebo tuberibus, posteaquàm ligone sum mensus. **THRASYCLES.** O libertas, ô leges, pulsamur ab impurissimo libera in ciuitate? **TIMON.** Quid stomacharis ô bone Thrasydes: nū te defraudauit? Atqui adijciam ultra mensuram Chœnices quatuor: sed quid hoc negocij? Complures simul adueniunt, Blepsias ille, & Laches, & Gniphon, breuiter agmen eorum qui uapulabunt. Itaq; quin ego in rupem hanc conscendo, ac ligonem quidem iam dudum fatigatum, paulisper interquiescere sino: At ipse plurimis congestis faxis, procul eos lapidum grandine peto. **BLEPSIAS.** Ne iace Timon, abimus enim. **TIMON.** At uos quidem nec citra sanguinem, nec absq; uulneribus.

LUCIANI TIMONIS SIVE MISANTHROPI, DES.
ERASMO ROTEROD. INTERPRETE, FINIS.

ERASMVS ROTERO

DAMVS RICHARDO VVITFORDO BRITANNO,
docto & cum primis iucundo amico, S. P. D.

Vim annis iam aliquot totus Græcicis in literis fuerim Richarde charissime, nuper quo cum literis Latinis redirem in gratiā, Latine declamare cœpi, idq; impulfore Thoma Moro, cuius (uti scis) tanta est facundia, ut nihil nō possit persuadere uel hosti: tanta autē hominē charitate cōplector, ut etiam si saltare me, restimq; ductare iubeat, sim nō grauatim obtemperaturus. Tractat ille idem argumentū, & ita tractat, ut nullus sit omnino locus, quem nō excutiat eruatq;. Neq; enim arbitror (nisi me uehemens in illum fallit amor) unquam naturam finxisse ingeniū hoc uno præsentius, promptius, oculatius, argutius, breuiterq; dotibus omnigenis absolutius. Accedit lingua ingenio par, tum

morum mira festiuitas, salis plurimū, sed candidi duntaxat, ut nihil in eo desideres quod ad absolutum pertineat patronum. Quare nō hoc animo laborem hunc suscepi, ut tantum artificem uel æquarem, uel uincerem, sed uti cum amico omnium dulcissimo, qui cum libenter soleo seria ludicraque miscere, in hac ingeniorum palæstra quasi colluctarer: idque feci eo libentius, quod magnopere cupiam hoc exercitij genus, quo nullum aliud æque frugiferum, in ludis nostris aliquando instaurari. Neque enim aliud esse in causa puto, quod hac nostra tempestate quum tam multi sint, qui scriptores eloquentissimos euoluant, tam pauci tamen existant, qui nō infantissimi uideantur, si quando res oratorem poposcerit. Quod si tum Ciceronis Fabijque autoritatem, tum ueterum exemplum sequuti, *ὅτι τοιαύταις μελέταις* diligenter à pueris exerceremur, nō esset (opinor) tanta dicendi inopia, tam miseranda infantia, tam pudenda balbuties etiam in his qui literas oratorias publice profitentur. Nostram declamationem ita leges, ut eam me pauculis diebus lusisse cogites, non scripsisse. Hortor autem ut & Moricam conferas, itaque iudices, num quid in stilo sit discriminis inter hos, quos tu ingenio, moribus, affectibus, studijs usque adeo similes esse dicere solebas, ut negares ullos gemellos magis inter se similes reperiri posse. Vtrunque certe ex æquo amas, utriusque uicissim ex æquo charus. Vale meum delictum Richarde festiuissime. Ruri, ad Calendas Maias, M. D. VI.

LUCIANI TYRANNI- CIDA, DES. ERASMO ROTEROD. INTERPRETE.

ARGUMENTVM DECLAMATIONIS.

Quidam in arcem ascendit, uti tyrannū occideret, atque ipsum quidem non repperit, uerum filium eius interemit, gladiumque in uulnere reliquit. Adueniens tyrānus, ubi filium extinctum conspexit, eodem ense necem sibi consciscit. Is qui ascenderat, tyrannique filium peremerat, præmium tanquam tyrannicida petit.

DECLAMATIO.

Vum duos eodem die tyrānos occiderim iudices, alterū quidem ætate iam affecta, alterū æuo florentē, & ad scelerū successionē capeffendā paratum, unicū tamē pro ambobus præmiū petitum uenio, qui quidem unus omnium quotquot unquam tyrānicidæ fuerūt, unico uulnere duos maleficos fuerim amolitus, necique dederim, filium uidelicet ense, patrem indulgenti charitate qua filium adamabat. Itaque tyrannus pro his quæ commisit, abunde magnas poenas

pœnas nobis dependit, quippe qui & uiuus aspexerit, filiũ prius mor-
 te sublatum: & quod est omniũ maxime nouũ, compulsus sit deniq;
 ipse sui tyrannicida fieri. At filius illius mea quidem manu peremptus
 est, ceterũ occisus, alterã ad cædẽ operã mihi suã cõmodauit, dum qui
 uiuo patri scelerum socius fuerat, eiusdem post mortẽ (quatenus licuit)
 exitit parricida. Ego itaq; sum is qui tyrannidem sustuli, pariterq; me-
 cum gladius, quo cuncta confecta sunt, meus: tamen cædis ordinem
 cõmutarim, ac morem modumq; nouarim cõficiendi sceleratos. Nem-
 pe hunc qui ualentior erat, ac sese defendere poterat, ipse perimens: por-
 rò senem soli gladio referuans. His igitur de causis & amplius quiddã
 à uobis me consequuturũ arbitrabar, præmiãq; laturum, quæ numero
 æquarent eos qui essent interempti: utpote qui non præsentibus mo-
 do malis uos leuarim, uerũ etiam futurorũ formidine, quicq; stabilem
 pepererim libertatem, nullo relicto qui scelerum capestat successionẽ.
 Verum interim tantis rebus strenue peractis, in discrimen adducor, ne
 præmio fraudatus à uobis discedam, ac ne solus nõ feram mercedem,
 quã leges à me seruatae præstituunt. At qui contradicit, is mihi uidetur
 non Reip. studio (quẽadmodũ ait) hoc facere, sed quod extinctos esse
 illos grauitè ferat, atq; cum qui illis mortis autor exitit, ulcisci conetur.
 Vos igitur iudices mihi paulisper attendite, dum tyrannidis mala tãetsi
 ipsi optime nostis, cõmemoro. Siquidem hoc pacto futurum est, ut &
 beneficij mei magnitudinẽ intelligatis, & ipsi plus capiatis uoluptatis,
 reputantes nimirũ quibus sitis leuati malis. Neq; enim quẽadmodum
 alijs quibusdã sæpenumero accidit, itidem & nos simplicem tyrannidẽ
 atq; unicam seruitutem sustinebamus, nec unius domini uiolentiam
 tolerabamus, uerum soli omnium quos similis habuit calamitas, duos
 pro uno tyrannos habebamus, & in geminas contumelias distrahe-
 bamur infelices. Porrò senex multo erat moderatior, quippe ad iras
 lentior, ad supplicia segnior, & ad cupiditates tardior: utpote cui iam
 ætas uehementiam impetus cohiberet, uoluptatumq; cupiditates re-
 frenaret. Quin ad suscipiendã maleficia filij instinctu nolens impelli
 ferebatur, ipse alioqui non admodum tyrannicus, nisi quod illi mo-
 rem gerebat. Siquidem indulgens in filium supra quã credi queat
 erat, id quod re declarauit, ita ut filius illi esset omnia. Illi parebat, per-
 uim faciebat quicquid ille iusserat: supplicio afficiebat quoscunq; præ-
 ceperat, ac prorsus in omnibus illi obsequundabat. In summa, filius in
 patrem tyrannum quendam agebat, pater filij cupiditatum satelles
 erat. Tamen huic propter ætatem honorem cedebat adolescens, so-
 lóq; imperij nomine temperabat, tamen res & caput tyrannidis erat
 ipse. Et quantũ tutamentum præsidiumq; principatui ab illo mutu-
 aretur,

aretur, scelerum tamen emolumentis solus fruebatur. Ille erat qui satellites continebat, qui custodias obtinebat, qui tyrannidem affectantes è medio tollebat, qui insidias formidabat, ille qui castrabat ephebos, qui coniugia uiolabat, illi uirgines producebantur. Tum si quæ cædes, si qua exilia, si quæ pecuniarum expilationes, delationes, contumeliæ, ea omnia iuuenis temeritate gerebatur. Porro senex illi obsequebatur, comitemque scelerum sese præbebat, ac comprobabat duntaxat filij sui flagitia. Itaque quum ea res nobis erat intoleranda, propterea quod quum animi cupiditatibus ex imperio potestas accedit, nullum flagitijs modum imponunt, tum illud in primis discruciat, quod prospiceremus diuturnam, uel aternam potius seruitutem eam futuram, & per successionem alij post alium domino tradendam Remp. populumque homini scelesto hæreditatis instar obuenturum. Nam id alijs spem non exiguam facit, quod apud sese reputant, quod inter se dicunt: at mox coërebitur, at mox demorietur, paulo post liberi sumus futuri. Verum de his nihil eiusmodi sperabatur, quin potius iam intuebamur, paratum tyrannidis hæredem. Vnde factum est, ut ne aggredi quidem quisque fortium ciuium, & qui eadem quæ ego animo statuisset, auderet. Sed desperabatur ab uniuersis libertas, atque inexpugnabilis tyrannis uidebatur: quippe quum esset cum multis confligendum ac dimicandum. At me nihil ista deterruit, neque perpensa negotij difficultate refugi, neque ad suscipiendum discrimen trepidaui, uerum solus: solus, inquam, aduersus adeo ualidam uariamque tyrannidem: uel non solus potius, sed gladio comite conscendi: quippe qui mihi sit auxiliatus, mecumque ex parte tyrannum interemerit, quum mors mihi interim ob oculos obuersabatur: At è diuerso perpendenti, quod publicam libertatem mea cæde redempturus essem. Ergo ubi in primam irruissem custodiam, neque mediocri negotio satellites submouissem: occidens interim, in quem incurrissem, & quicquid obsisteret amolens, ad ipsum negotij caput fe rebar, ad unicum tyrannidis robur, ad nostrarum calamitatum fontem, atque irrupto arcis propugnaculo, quum uiderem illum fortiter tuentem sese, multisque uulneribus resistentem, tamen occidi. Et iam tum erat sublata tyrannis, iam tum mihi confectum facinus. Ex eo tempore liberi omnes, nisi quod reliquus adhuc erat senex solus, inermis, nudatus custodijs: iamque amisso magno illo suo satellite desertus, neque deinde dignus forti dextra. Ibi nimirum mecum ipse iudices, hæc animo reputabam. Cuncta mihi pulchre habent, cuncta confecta sunt, cuncta eò quò destinaram, perducta. At eum qui reliquus est, quo tandem modo penas dare conuenit? Me quidem meaque dextera nequaquam est dignus, præsertim si post splendidum facinus iuuenile atque magnificum interimitur,

tur, priorem illam cædem dedecoraturus. Carnifex aliquis quærendus est illo dignus, uerum post calamitatem, ne uel hanc ipsam lucrifaciat uideat, discrucietur, appositum habeat ensẽ, huic reliqua mædo. Hæc ubi mecũ statuissem, ipse quidem illinc discedo: at ille peregit id quod ego prædiuinaueram, tyrannum occidit, summamq; meæ impoluit fabulæ. Adsum igitur, popularem administrationem uobis adportans, cunctisq; bono iam ut animo sint edicens, ac libertatem annuncians. Iam meis fruimini factis: uacua, sicut uidetis, sceleratis hominibus arx: imperat nemo, quin & magistratus creare liberũ est, & causas agere, & ex legibus cõtradicere. Atq; hæc omnia uobis mea contigerunt opera, meaq; fortitudine, uidelicet ex una illa cæde, post quam pater iam uiuere non quibat. Aequum itaq; censeo, ut his pro meritis debitum mihi à uobis præmiũ donetur, non quod lucri auidus, aut sordidus quispiã sim, nec is qui mercedis gratia de patria benemereri statuerim, uerum quod præmio cupiam officia mea comprobari, neq; repudiari, aut in glorios fieri conatus meos, si uelut irriti præmiõq; indigni iudicentur. At hic contradicit, negatq; æquũ facere me, qui decorari munere, præmiũq; ferre cupiam. Neq; enim tyrannicidam esse me, neq; quicq; à me pro legis sententia confectum esse, uerum facinori meo deesse quidam, ad hoc ut præmiũ postulem. Percontor igitur illũ, quid præterea requiris à me? nõnne uolui? nõnne ascendi? nõnne occidi? nõnne libertatem peperit? num quis imperat? num quis iubet? num quis minitatur dominus? num quis nocentium manus effugit meas? haudquaq; dixeris, sed omnia plena pacis, omnes restituta leges, libertas manifesta, Democratia stabilis, inuiolata connubia, pueri tuti, uirgines absq; periculo, publicamq; felicitatem solennibus ferijs celebrat ciuitas. Quis igitur horum omniũ autor? quis est qui illa sustulit? hæc peperit? Etenim si quisq; præ me dignus honore sit, cedam præmiũ, desistam à petendo munere. Quod si solus omnia peregi, audens, periclitans, ascendens, interimens, excrucians, alterum ultus in altero, quid mea calumniaris officia? quur facis ut populus parũ erga me gratus existat? At enim num occidisti tyrannum? Porro lex tyrannicidæ præmiũ decernit. Verum dic mihi, nunquid interest utrum ipse interimas, an mortis causam ministras? Mea profecto sententia, nihil: uerum hoc solum spectauit legis conditor, libertatem, Democratiam, sceleratorum sublationẽ. Huic honorem decreuit, hoc præmio dignũ iudicauit, quod quidem inficiari nõ potes, quin mea contigerit opera. Etenim si occidi eum, quo occiso, ille nõ poterat uiuere, nimirum ipse cædem peregi, ego occidi, sed illius manu. Itaq; ne discepta de cædis modo, neq; illud expende quemadmodum interierit, uerum an iam perierit, & an quod periit, id à me sit profectum.

profectum. Quandoquidem & illud excussurus mihi uideris, atq; his aduersus bene de Rep. meritos calumnijs usus. Si quis nō gladio, uerum lapide lignoue, aut alio quouis pacto peremerit. Quid porro si fame tyrannū obsedissem, ad mortis necessitatem compellens? num ibi quoq; requisiturus eras à me cædem, mea ipsius manu peractam? aut desiderari adhuc quiddam diceres, ad id ut legi factum à me satis uideatur: atq; id quū scelestum acerbius etiam atq; atrocioe mortis genere trucidassem? Vnū hoc duntaxat specta, hoc require, hoc excute. Quis nocentiū reliquus? aut quæ metus expectatio? aut quod calamitatum uestigiū? Quod si purgata omnia, si pacata, profecto lycophanticum est, modum rei gestæ calumniantē præmio frustrari uelle, quod ijs quæ uirtute confecta sunt debeat. Equidem & illud memini diffusum in legibus, nisi forte propter diuinam seruitutem oblitus sum eorum quæ ab illis dicuntur: Causam mortis esse duplicem: puta, si quis ipse occidat, aut si non ipse quidem occidit, neq; manu facinus peregit, uerum compulit, præbuitq; mortis occasionem. Ex æquo & hūc quoq; lex censet supplicio affici oportere, idq; iure optimo. Neq; enim statuit minus ualere oportere audaciā quàm facinus: ac postea superuacaneū est cædis rationem uiamque spectare. Deinde hunc qui sic occiderit, tanquā homicidam pœnas oportere dare censebis, ac nequaquā absoluendum esse. At me qui per omnia consimili modo Remp. iuui, non censes ea capere oportere, quæ ijs debentur qui beneficio iuuerunt. Neq; enim illud dicere possis, me quidem imprudentē fecisse, sed exitum quendam cōmodum fortuitu fuisse consequutū præter animi sententiā. Nam quid præterea iam formidassem, eo qui ualidior erat interempto? Quis autem gladiū in uulnere reliquissim, nisi planè quod erat euenturum, id ipsum prædiuinassim? Nisi forsan illud dices, hunc qui extinctus est, tyrannū non esse, neq; hanc appellationem in illum competere: neq; uos multum præmij hoc nomine, si ille fuisset occisus, decreturos fuisse. Atqui istud dicere nō queas: an tyranno interempto, ei qui cædis causam ministravit, præmium negabis? O curiositatem, de illo laboras quo pacto interierit, quū interim libertate fruaris? aut ab eo qui Democratiam restituit, nescio quid superuacaneū præterea requiris? Atqui lex (uti fateris) caput rei gestæ spectat. Quæ uero ad id cōducunt, ea omnia missa facit, neq; iam ultra curiosius excutit. Quid enim, an si tyrannū exegerit quispiam, nō is iam tyrannicidæ præmiū cepisset? cepisset opinor, idq; iure optimo: siquidē & hic pro seruitute libertatem peperisset. At id quod à me patratum est, non exilium habet, non in posterum instaurandæ tyrannidis metum, uerum absolutam sublationem, totiusque generis internitionem, omnēque malum radicatus

radicitus excisum. Et mihi per deos, iam ab initio ad finem usq; (si uideatur) rem totam perpendite, nunquid eorū quæ ad leges p̄tinent sit prætermisum, & num qd in me desideretur ex his, quæ Tyrānicidæ oportebat adesse. Principio mentem prius oportet suppetere fortē, & amantem Reip. quæc̄q; pro cōmunibus commodis periculum adire non recuset, quæc̄q; priuato suo interitu multitudinis incolumitatem ausit redimere. Nū hac parte quicquā mihi defuit? Num frāgebar animo? Num quum præscirem per quæ pericula mihi perrumpendū esset, per ignauiam refugi? Profecto non potes dicere. In hac interim parte tantum cōmorare, atque æstima, an non uel uoluisse tātum ista, ac statuisse, præclarum facinus futurum fuisse uideatur. Ac putato me solius animi, uoluntatisque argumēto præmium postulare, tantq; qui beneficio iuuerit. Tum si uoluntati meæ facultas defuisset: uerum alius post me Tyrannum occidisset, dic mihi: num absurdum aut præter æquum fuerat dare præmium? Maxime. Si dicerem, ciues uolui, statui, aggressus sum: uoluntatis experimentum dedi, solus dignus sum qui præmiū feram: Quid tum responsurus fueras? Nūc porrò non hoc dico, sed insuper ascendi, periclitatus sum, atque innumerabilia priusq; iuuenem occiderem, patraui. Neq; enim usq; adeo facilem, factuq; procliuem esse rem existimetis, custodias perrumpere, satellites opprimere, unumq; hominem tam multos amoliri. Quin isthuc penè maximū est omnium quæ sunt in Tyrannicidio, totiusque negocij caput. Nam ipse iam Tyrannus non magna res est, neque expugnata, neque confectu difficilis: uerum ea quæ tuentur continentq; Tyrannidem, quæ quidem si quis superarit, is nimirum cuncta quæ destinauit, peregerit, & perpusillū est, id quod superest. Sed ad Tyrannos peruenire nuncq; mihi contigisset, ni prius qui illum cingūt custodes oppressissem, omnesq; satellites ante debellassem. Nihil adhuc addo: uerum in his rursus immoror. Custodiam oppressi, satellites superauit: Tyrannū incustoditum, inermē, nudum reddidi. Vtrum his rebus confectis, non tibi uideor honore dignus? an adhuc cædem ipsam à me requires? Quinetiā si cædem quaeris, ne ea quidem desiderabitur. Non sum incruentus: uerū cædem peregi, magnam ac strenuam: nempe iuuenis ætate ac uiribus florentis, atq; omnibus formidandi, per quem ille ab insidijs erat tutus, cui uni si debat, qui complurium satellitum instar erat. An non igitur, quaeso te, præmio dignus uideor, sed tātis rebus gestis honore fraudabor? Quid enim si satellitem unum, atq; adeo quid si Tyranni ministrum quenpiam interemissem? Quid si seruum aliquem charū: an nō hoc quoq; magnum uisum fuisset, conscendisse, mediāque in arce, medijs in armis, aliquem è Tyranni familiaribus iugulare? Nunc & hunc ipsum qui oc-

m cibus est

cifus est, cuiusmodi sit considera. Filius erat Tyranni, uel Tyrannus potius, crudelior, dominus intolerabilior, ad supplicia dirior, ad contumelias uiolentior, quodque est maximum, hæres ac successor omnium, qui que in longum nostras calamitates posset prorogare. Vn hoc solum mihi confectum esse? Ipsum uero Tyrannum uiuere adhuc, fuga ereptum? Iam horum nomine præmium postulo. Quid dicitis? Nō dabitis? An non & illum uerebamini? An non dominus, an non grauis, an non intolerandus erat? Porro nunc negocij caput, denique ipsum perpendite. Etenim quod hic à me requirit, hoc quàm fieri potuit, pulcherrime confeci. Tyrannumque aliena cæde occidi, non simpliciter, nec uulnere uno, id quod fuerat optatissimum illi, uidelicet tantorum facinorum sibi conscio, sed posteaque illum prius multo dolore excarnificassem, tū quo nihil habebat charius, miserabiliter prostratum coram oculis ostendens: puta filium in ipso æui flore, tametsi scelestum quidem illum: attamen & ætate uigentem, & patri similem, sanguine taboque oppletum. Hæc nimirum sunt parentum uulnera, hij gladij uerorum Tyrannicidarū, hæc mors digna crudelibus Tyrannis, hæc ultio tantis sceleribus congruit. Cæterum protinus interire, protinus excidere sibi, neque huiusmodi ullum spectare spectaculum, profecto nihil habet Tyrānico supplicio dignum. Neque enim ignorabam uir egregie, non ignorabam, inquam, neque quenquam alium latuit, quanta ille charitate filium sit prosequutus, adeo ut illo extincto, ne paululum quidem temporis sibi in uita morandum esse fuerit ducturus. Atqui haud scio, an omnes patres hūc ad modum affecti sint erga liberos: uerum hic etiam ultra reliquos habebat quiddam, idque merito, quippe qui conspiceret illum unicum esse qui curaret, seruaretque Tyrānidem, qui que solus pro patre pericula susciperet, & tutamen imperio adderet. Itaque si non ob charitatem, certe ob rerum desperationem sciebam illum protinus exiturum è uita, perpensurum enim, iam nihil esse quod uelit uiuere, adempto tutamine, quod illi filius ministrauerat. Nimirum effeci, ut hæc omnia illum agminatim circumfisterent, forma, dolor, desperatio, formido, qui que in posterum imminabant metus, his aduersus illum auxilijs sum usus, atque ad id extremum illud consilium adegj. Interijt itaque uobis orbus, excruciat, plorans, lachrymans. Luxit luctum, non illum quidem diuturnum, uerum qui satis magnus esset patri. Postremo quod est omnium acerbissimum, ipse sibi necem consciiuit, quod quidem mortis genus, præ cæteris miserimum, multoque atrocius, quàm si per alium inferatur. Vbi mihi gladius? Num quis alius eum agnoscit? Num cuius alterius hoc gestamē erat? Quis eum in arcem induxit? Ante tyrannum quis eo est usus? Quis eum ad illum misit? O ensis particeps, successorque meorum egregie factorum,
post

post tanta pericula, post tantas cædes cõtemnimur, & indigni præmio iudicamur. Nam si huius tantum nomine præmium à uobis postularer: si sic dicerem iudices: Tyrannum quum mori uellet, quum id temporis inermem se deprehendisset, meus hic illi gladius inferuiuit, & ad consequendam libertatem auxilio fuit uniuersis, hũc quoq; laude, præmiõq; dignum iudicassetis. Porro domino tam popularis rei non gratiam retulissetis? Nõne inter eos qui de Rep. benemeriti sunt, scripsissetis? Nõne gladium inter sacra monumenta consecrassetis? Non illum secundum deos ueneraremini? Nunc mihi considerate, quæ uerisimile est fecisse Tyrannũ, quæ dixisse, priusq; sibi mortem conscisceret. Quũ iuuenis à me trucidaretur, ac multis etiam uulneribus cõfoderetur, idq; in his corporis partibus, quæ conspicuæ magis, magisq; sint oculis obuiæ, uidelicet ut q̄ maxime discruciaret eũ, qui genuerat, quõq; primo statim conspectu perturbaret, miserabiliter inclamabat, parentem implorans non adiutorem, nec opitulatorem: quippe qui senex iam esset, atq; inualidus: uerum domesticarum cladium spectatorem. Nam ego interim discesseram, autor qui fueram totius tragœdiæ, relinquẽs actori cadauer, scenam, gladium, reliqua quæ ad actum fabulæ pertinebãt. At ille astans, ubi filium conspexit, quem habebat unicum: semiuiuũ, sanguinolentum, cæde cospersum, tum uulnera perpetua, plurima ac letalia, hunc ad modum exclamauit: O nate extincti sumus, interempti sumus, tanq; Tyranni iugulati sumus. Vbi mactator? Cui me seruat? Cui me relinquit? qui quidem iam dudum propter occisum te filii sum extinctus, nisi forte me tãq; senem contemnit, ac lento supplicio me cõficit: producitq; mihi mortem, redditq; mihi cædem longiorem. Atque hæc loquutus, ensẽ quærebat. Nam ipse inermis erat, p̄pterea quod per omnia filio fideret: uerum ne is quidem deerat, ut qui iam dudum fuerit à me paratus, atq; ad facinus futurum relictus. Euulso igitur è cæde gladio, atq; è uulnere exempto, ait: Dudum me occidisti, nunc finem malis impone gladiẽ. Ades patri lugenti solamen, senilem q; manum & infelicem adiuua, iugula Tyrannum occide, luctu libera: utinam prior in te incidissem, utinam in cæde priorem occupassem locum. Occidissem quidem, sed tanq; Tyrannus duntaxat, sed qui crederem mihi superesse ultorem, nunc autem tanq; orbis occumbo, nunc tanq; cui desit etiam mactator. Atq; hæc ubi diceret, gladium adegit, tremens neq; sat potens. Cupiebat quidem: uerum non suppetebant uires ad facinus exigendum. Quot hic supplicia? Quot uulnera? Quot mortes? Quot Tyrãnicidia? Quot præmia? Postremo spectastis omnes iuuenem dudum prostratum, nec exiguum profecto, neque mediocriũ uiriũ opus, ac senem huic circũfusum, atq; amborum sanguinẽ cõmixtum, liberta-

tis illam & uictorialem uictimam, meiq; gladij facinora. At gladius ipse in medio amborum: declarans quàm non indignum se domino; praestitit: testansq; quod mihi fidam nauasset operam. Id si à me ipso fuisset patratum, minus fuerat futurum. Nunc aut illustrius est ipsa nouitate. Atq; ego quidem sum is, qui tyrannidem sustuli. Caterum actio in multos est distributa, quemadmodum in fabulis fieri consueuit. Ac primas quidem partes egi ipse. Secundas autem filius. Porro tertias Tyrannus ipse. Nam gladius omnibus inseruiuit.

LVCIANI TYRANNICIDAE, DES.
ERASMO ROTERODAMO
INTERPRETE,
FINIS.

DECLAMATIO

DES. ERASMI ROTERODAMI, NON ILLA
QVIDEM VERSA, SED QVAE SVPERI-
ORI DECLAMATIONI E LVCIANO
VERSAE RESPONDEAT.

I MIHI CAUSA hæc iudices, apud concionem popularem, quæ studijs potius, quàm exacto rerum iudicio duci consueuit, esset agenda, ac non magis apud iudices ex honestissimis ordinibus delectos, nimirum grauissimos sapientissimosq; non nihil profecto uerer, ne omnium animis noua hæc & insperata lætitia gestientibus, atq; (ut ita dixerim) exultantibus, nec satis attentos, nec dociles essem auditores habiturus. Porro fauētes, beneuolosq; multo minus: quippe qui frontem modo, quasiq; personam huius negocij intuentibus, non faciem ipsam propius contemplantibus uideri fortasse possim, in cōmuni totius ciuitatis gaudio: tum autem in causa tam populari, uelut importunius obstrepere atque obturbare. Enimuero quum omnis affectus inutilis est ad recte iudicandum, tum ingens, intemperans, atque exundans lætitia, non solum iudicium omne funditus tollere solet, uerum etiam nostri sensus non raro nobis eripere: præsertim (si quemadmodum hæc nostra) post graues diuturnasq; calamitates, ac ueluti tempestatem sæuissimam, repente præterq; spem (quasi portus quidam) fuerit obiecta. Quid autem tam acerbum liberæ multitudini, quàm seruitus? Quid tam dulce, quid tam exoptatum, quàm libertas? Itaq; non rebus modo ipsis, sed uel inanibus harum rerum uocabulis, plebis animam queant ad quidlibet impelli: maxime primis his aliquot diebus